

אנציקלופדיה תלמודית

לעניני הלכה

מיסודו ויצירתו של הרב מאיר ברלין

בעריכת הרב שלמה יוסף זיו

דרך שלושים וחמשה

לא תעשו עול — לוג

הוצאת אנציקלופדיה תלמודית בע"מ חל"צ / ירושלים

"יד הרב הרצוג" - איחוד מפעלים תורתיים-ספרותיים

ה'תשע"ה

יוצא לאור

בסיוע

משרד התרבות / מינהל התרבות - המחלקה למכוני מחקר תורניים

ובסיוע

קרן אברדיין (Aberdeen) באנגליה

סידור ועימוד: הרב שלמה רקובסקי

להערות ולעדכונים על האנצ'ט נא לפנות למייל talmudit.hearot@gmail.com

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאכסן במאגר מידע, לסדר

או לקלוט בכל דרך ובכל אמצעי אלקטרוני אופטי מכני או אחר –

מהחומר שבספר זה, אלא ברשות מפורשת בכתב מהמו"ל.

ISBN 978-965-445-026-3

נדפס בישראל תשע"ה – 5775 (2015) Printed in Israel

כל הזכויות שמורות להוצאה, כולל זכויות התרגום והקיצור

הוצאת אנציקלופדיה תלמודית בע"מ חל"צ

יד הרב הרצוג, רחוב שמואל הנגיד 30, ת.ד. 71111, ירושלים 9171002

אנציקלופדיה תלמודית לעניני הלכה

(בסוגריים: שנות הפעילות במערכת האנציקלופדיה התלמודית)

היוזם והמייסד

הרב מאיר ברלין (תש"ג-תש"ט)

המייסד, העורך הראשי הראשון, ומתווה הדרך

הרב שלמה יוסף זיו (תש"ג-תשל"ח)

עורכים וראשי המערכת

הרב אפרים בורודיאנסקי (תשט"ז-תש"נ) הרב שמעון סטרליץ (תש"ג-תשט"ו)

הרב יונה מרצבך (תש"ג-תשמ"א) הרב אברהם פרבשטיין (תשי"ז-תשנ"ז)

הרב בנימין צב"י רבינוביץ-תאומים הרב מאיר דוד בן-שם (תשכ"א-תשס"ט)
(תש"ג-תשל"ד)

הרב יהושע הוטנר

מנכ"ל וראש מוסדות יד הרב הרצוג (תש"ג-תשס"ט)

הרב יוסף הכהן קליין

סמנכ"ל ומרכז המערכת (תשט"ו-תשמ"ו)

הרב אהרן באט

סמנכ"ל (תשמ"ז-תשע"א)

הרב אורי דסברג

סמנכ"ל ומרכז המערכת (תשל"ז-תשמ"ג, תשנ"ז-תשע"א)

הרב חיים רוטמן

מרכז המערכת

(תשמ"ז-תשנ"ז)

הרב יהודה גור

מרכז המערכת

(תש"ב-תשי"ז)

המשתתפים בכרך זה

עורך ראשי
הרב זלמן נחמיה גולדברג
ראש מערכת [תש"נ-תשס"ט]
הרב רפאל שמואלביץ
מנהל כללי
הרב פרופ' אברהם שטינברג

ראש המערכת
הרב מאיר שמואלביץ

הרב יצחק גולדשטיין	הרב סער מיזל	הרב אליעזר שמואלביץ
הרב נפתלי ארלנגר	הרב שאול ליברמן	הרב אריאל שוייצר
הרב ישראל יצחק אליאך	הרב יצחק מיזל	הרב יעקב פינדרוס

הרב יהונתן אושינסקי	הרב נתנאל איל	הרב מאיר בראלי	הרב אריה גולדשמידט	הרב בצלאל דביליצקי	הרב יחזקאל דרוק
הרב אפרים וייזר	הרב יוסף וינברגר	הרב נתנאל ולדנברג	הרב דניאל יצחקי	הרב אריה כץ	
הרב ישעיהו מושקוביץ	הרב שמעון נתנאל מרדר	הרב מאיר סגל	הרב משה רפאלי	הרב עדו שחר	

הרב חנניה יוסף אייזנבך	הרב חיים מילקובסקי
הרב יעקב אוירבון	הרב משה פרידמן
הרב יעקב משולם גינצבורג	הרב עמנואל קוטובסקי
הרב עמנואל גרוסברג	הרב יהודה קופרברג
הרב יהודה גרשוני	הרב יוסף קורמן
הרב דוד צבי הילמן	הרב דב קרויזר
הרב אליהו שמחה חזן	הרב אליהו קרופניק
הרב חיים יגלניק	הרב ישראל שצ'יפנסקי
הרב דב מועד	

בהכנת כרך זה השתתפו אף חלק מלומדי בית המדרש
ללימוד כתיבה תורנית ע"ש דב פרידברג

ראש בית המדרש
הרב סער מיזל

הרב דניאל אהרן גלויברמן	הרב ישראל רובין	הרב נהוראי מיזל
-------------------------	-----------------	-----------------

הרב דוד ארנובסקי מזכיר המערכת וספרן	הרב שלמה רקובסקי עריכה לשונית והוצאה לאור
--	--

מהדורה זו של האנציקלופדיה התלמודית
מוקדשת לזכרו הברוך של הנדיב
ר' שמואל בן יהושע אליהו רוהר ז"ל

התחנך בברלין שבגרמניה, ובנה את חייו לאחר מלחמת העולם השנייה
בקולומביה ואחר כך בארה"ב.
בהיותו איש מעש, בעל חזון, נדיב לב,
אוהב כל יהודי, ומאדיר תורה,
הוא החיה וחיזק את צמיחת החיים היהודיים בקהילות אין ספור בכל קצוי תבל.

ת.נ.צ.ב.ה.

מוקדש באהבה על ידי ילדיו
יקותיאל יהודה ופעסל לאה רוהר
ד"ר שמואל יצחק וצ'רנה כ"ץ
משה ולאה טבצניק
מיאמי וניו-יורק, ארה"ב

מהדורה זאת של
האנציקלופדיה התלמודית
נושאת את שמה,
ובאה לתת כבוד לזכרה של
שרה (שרלוט) **רוהר** (לבית קסטנר)

נולדה במוקצ'וו, צ'כוסלובקיה, למשפחה חסידיית ידועה ונכבדה.
ניצלה מלהבות השואה, והקימה באלגנטיות,
בחן, באהבה ובמסירות בלתי נידלת, משפחה ענפה,
תחילה בקולומביה, ואחר כך בארה"ב.
נשאה חן בעיני כל רואיה.
זכתה לראות את כל ילדיה עוסקים בצרכי ציבור באמונה
להפצת תורה ואהבת ישראל לתפארת העם היהודי.
ת.נ.צ.ב.ה.

מוקדש באהבה על ידי משפחת רוהר
שמואל (סמי) רוהר ז"ל
יקותיאל יהודה ופעסל לאה רוהר
ד"ר שמואל יצחק וצ'רנה כ"ץ
משה ולאה טבצניק
מיאמי וניו-יורק, ארה"ב

כרך זה של האנציקלופדיה התלמודית
מוקדש בהערכה ובהוקרה רבה

לנדיבים הנכבדים

רבי דב פרידברג נ"י וגב' ננסי פרידברג ת'

על שנדבם לבם להעלות תרומה גדולה וחשובה
לאנציקלופדיה התלמודית

כרך זה הוקדש

לע"נ הורינו היקרים

הרה"ח ר' בנימין בן ר' יהודה אליהו שימל ז"ל

מראשי הקהילה בלונדון

ורעייתו מרת שרה בת ר' יהודה ע"ה

ולע"נ

אבינו היקר

הרה"ח ר' יהודה מנחם בן ר' יעקב שטיין ז"ל

מחשובי חסידי גור – אנטוורפן וירושלים

ורעייתו מרת מרים דבורה בת ר' צבי ע"ה

הונצח ע"י

ר' חיים שימל ורעייתו חנה (לבית שטיין) הי"ו

משפחות: יעקב צבי, ואברהם משה שימל הי"ו

ר' חיים גוגענהיים ורעייתו חיה לאה (לבית שימל) הי"ו

**Dedicated by Chaim (Harry) and Anna Schimmel
on the occasion of their Aliya**

כרך זה מוקדש

לזכרם הטוב של

יהודה ז"ל וחנה ע"ה דוויקו

הונצח ע"י בנם, ידיד האנציקלופדיה התלמודית,

מר סילוון דוויקו ורעייתו

חוג ידידי האנציקלופדיה התלמודית

הנהלת האנציקלופדיה התלמודית מביעה את תודתה העמוקה לאישים
שהצטרפו לחוג ידידי האנציקלופדיה התלמודית, והרימו תרומה לקידום המפעל

- מר משה וגבי רבקה ע"ה בכר, ירושלים
- מר דוד הגר, לוס אנג'לס, ארה"ב
- מר בן ציון הוכשטיין, ירושלים
- ד"ר אברהם אבא וגבי שיינע נאכע נגל, לוס אנג'לס, ארה"ב
- מר יצחק (תום) וגבי זיסל שיק, ניו יורק, ארה"ב

עם הכרך

כרך זה – חמשה ושלשים במנין – כולל את הערכים לא תעשו עול – לוג.
מערכת האנציקלופדיה התלמודית שמחה להודיע בשער בת רבים כי התנופה הרבתי
שהחילונו בה לפני כשנתיים נמשכת במלוא הקצב וההתלהבות, ובעזה"י אנו מתקדמים
בצעדים מהירים להשלמת כתיבת הערכים הנותרים עד גמירא.
השינוי החשוב בשיטת כתיבת הערכים ובקצב כתיבתם נובע הודות לתרומתם הנדיבה
עד מאד של ר' **דב פרידברג** נ"י ורעייתו **גב' ננסי פרידברג** ת' מטורונטו שבקנדה.
תרומה זו תאפשר בעז"ה לברך על המוגמר בתוך עשור שנים, והשלמת האנציקלופדיה
התלמודית תהיה ברכה עצומה לכל עם ישראל בדורנו ובדורות הבאים עד עולם.

לכבוד ולעונג לנו להביע תודה והוקרה לגופים ולקבוצת אנשים חשובים עד מאד,
שבעזרת תרומותיהם הכספיות ובעזרת פעילותם הציבורית יכולים אנו להמשיך במפעל
הכביר והגדול הזה:

התודה והברכה **למשפחת רוהר** הנכבדה ממיאמי שבארה"ב, ובראשם אבי המשפחה
הנדיב הדגול **מר סמי רוהר** ז"ל, אשר הרימו תרומה גדולה ביד נדיבה ובנפש חפצה
לזכרה של אם המשפחה מרת **שרה (שרלוט) רוהר** ע"ה לבית קסטנר.

תודה וברכה שלוחה למר **חיים (הארי) שימל** מלונדון, שהואיל להרים תרומה חשובה
למפעלנו ולסייע באחזקתו ובשגשוגו.
תודה וברכה שלוחה למר **סילבאן דוויקו** ממונקו, שהואיל להרים תרומה חשובה
למפעלנו ולסייע באחזקתו ובשגשוגו.

ברכה ויקר למינהל התרבות - המחלקה למכוני מחקר תורניים במשרד התרבות
והספורט של ממשלת ישראל.
ברכה ותודה לקרן אברדין (Aberdeen) באנגליה על הסיוע לאנציקלופדיה התלמודית.

ברכתנו ותודתנו שלוחה **לחברי ההנהלה** הנאמנים והמסורים, אשר תורמים מזמנם
וממרחם לקידום ענייני האנציקלופדיה התלמודית:

עו"ד דוד קירשנבאום
הרב חנוך פיטרקובסקי

עו"ד שלום וסרטייל, יו"ר
מר הלל ליבוביץ

כמו כן שלוחה תודתנו **לחברי העמותה** :

הרב הראשי הרב ישראל מאיר לאו שליט"א – נשיא יד הרב הרצוג

מר ישראל גור	הרב שבתאי רפפורט
הרב בערל ויין	הרב פרופ' נחום רקובר
הרב נחום זיון	פרופ' מנחם שטיינר
הרב פרופ' נחום רבינוביץ	

כאן מקום אתנו להביע תודתנו **לעובדים** המסורים והנאמנים עד מאד, הלוא המה : ראשית וקודם לכל - כל הרבנים העורכים, המבקרים והחוקרים, שאינם חושכים עמל כדי להוציא דבר מתוקן מתחת ידם. כמו כן יבואו על הברכה - היועצת המשפטית של יד הרב הרצוג, עו"ד חנה חובב; מזכיר המערכת והספרן, הרב דוד ארונובסקי; אחראי הוצאה לאור, הרב שלמה רקובסקי; מר מרדכי וילק וגב' פרידה אייזן – מנהלי החשבונות; המזכירה הראשית, גב' פסיה שיף.

ניסן, ה'תשע"ה	הרב פרופ' אברהם שטיינברג
יד הרב הרצוג	
בנין בית הכנסת ישורון, ירושלים ת"ו	

תוכן הכרך

הוראות לשימוש

לוח ראשי תיבות

א-ו

לא תַעֲשׂוּ עֹל בַּמִּשְׁפָּט

מהות האיסור / הלאוים במטה משפט / המוזהרים / במורה הוראה המטה הוראתו / במדות ומשקלות.

ז-יב

לא תַעֲשׂוּן אִתִּי

מלקות / עבור אחר / בכך נח / צורת המשמשים לה' בשמים / צורת בית המקדש / כלי המקדש / צורת אדם / ראש / צורה של אדם ודבר אחר / לצורך לימוד / השתייתו / לימודים נוספים.

יג-נ

לא תַעֲשׂוּן פֶּן לֵה' אֱלֹהֵיכֶם

יג

א. האיסור וגדרו

האיסור / עונש העובר.

טז

ב. הדברים האסורים באיבוד

הקדש / דברי קודש שאינם מיוחדים לה' / מחובר ותלוש / אבן שנתלשה מהמזבח ומההיכל / קרקע / מחובר לדבר קדוש / דבר שיצא לחולין / אינו עומד להתקיים / קרבן שנפסל / מזבח שנפסל / בית כנסת ובית מדרש / בית הכנסת שנמכר / כלי בית הכנסת / תשמישי קדושה / כתבי הקודש / תשמישי מצוה.

ל

ג. האיבוד האסור

אופן האיבוד האסור / תלישת אבן ממקומה / פינוי דבר תלוש ממקומו / שחיטה / קלקול שאינו מפסיד צורת הדבר / מטיל מום בקדשים / השחתה שאפשר להחזירה / שיעור נתיצה / שווי האיבוד / סתירה בדבר שנבנה על דעת לסותרו / גרם איבוד / מניעת יצירה / מניעת שימוש / איבוד על ידי גוי / ביזוי דברי קודש.

לח

ד. איבוד שלא בדרך השחתה

איבוד לצורך תיקון / לצורך תיקון בדבר אחר / הדבר שמותר לאבד לצרכו / קיום מצוה של איבוד / לצורך מניעת תקלה / לצורך הידור / לא תיקן לבסוף / במתכוין לתקן / סתירת דבר מבית הכנסת לצורך / סתירתו לצורך בנית אחר.

לא תַעֲשׂוּק; לא תַעֲשׂוּק שְׂכִיר ע"ע כובש שכר שכיר וע' עושק

לא תִקְוֶם וְלֹא תִטּוֹר ע"ע נקימה ונטירה

לא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים ע"ע שלוח הקן

לא תִקְיֹפוּ פֶּאת רֹאשְׁכֶם ע"ע הקפת הראש

לא תִקְלַל חֲרֹשׁ ע"ע מקלל

לא תִקְפוֹץ אֶת יָדְךָ ע"ע צדקה

לא תקרבו ע"ע גלוי עריות, ושם: קריבה לעריות, וע' קריבה לעריות. וע"ע יחוד

נא-נח

לא תרדה בו פפרך

האיסור / גדר עבודת פרך / בתלמיד / בעבד מרצונו / אין לה קצבה ושלא לצורך / במי שאינו נוהג כשורה / מלקות / עבודת עבד.

לא תרצח ע"ע רוצח

נט-סד

לא תשא את שם ה' אלהיך לשווא

שבועת שוא / שבועת שקר / מקבל עליו להשבע לשקר / ברכה שאינה צריכה / הוצאת שם שמים לבטלה / הוצאת שם שמים לבטלה / הנהגה שלא כראוי כששם ה' עליו / המקבל שררה שאינו ראוי לה.

לא תשא עליו חטא ע"ע הלבנת פנים וע' תוכחה

סה-עו

לא תשא שמע שווא

סה

א. האיסור וגדרו

קבלת שמע שוא / אמירת שמע שוא / מניין המצוות / מלקות.

סז

ב. האיסורים הכלולים בלאו

שמיעת בעל דין שלא בפני חברו / עבר ושמע / בנשים ובבני נח / השמעת טענות שלא בפני חברו / עדות שקר / קבלת לשון הרע / סיפור לשון הרע / טענות שקר / לטעון בשביל בעל הדין / חומרת האיסור / עניית אמן אחר השבועה / אמירת שקר / קבלת עדות שקר / לדון דין מרומה / להשביע את הבא להישבע לשקר / קבלת עדות שלא בפני בעל דין / שטרות שאין כותבים אלא בפני בעלי הדין / לומר שהדיין פסק שלא כדין / כוונה בקריאת שמע ובתפלה / שמיעת דברים בטלים.

עז-קלב

לא תשחט על חמץ

עז

א. האיסור, מקורו וגדרו

גדר מעשה האיסור.

פא

ב. הקרבנות שנאסרה שחיטתם

קרבת עוף / מנחה / פסח שני / פסח מצרים

פה

ג. העבודות האסורות

זריקת הדם / הקטרת האימורים / קבלה והולכה / שפיכת שיריים / מתנות שאינן מעכבות כפרה / ניסוך יין / קמיצה / עבודות קרבן העוף.

פט

ד. זמן האיסור

תמיד / שאר קרבנות בערב פסח ובמועד / שאר קרבנות כל השנה / קודם הקרבת התמיד.

צב

ה. האישים שחמצם אוסר

עובדים ובני חבורה / ברשות בני חבורה בשעת הקטרה / ברשות עובד בעבודה מאוחרת / ברשות עובד בעבודה קודמת / ברשות בני חבורה שאינם אוכלים את הפסח / חמץ ברשות קטן / חמץ של בעלי הקרבן בשאר קרבנות / חמץ של כל ישראל בקרבנות ציבור.

- ו. החמץ, שיעורו והבעלות עליו**
צח
מבוטל / שאור / שאינו אסור אלא באכילה / שריבהו הכתוב לאיסור אכילה / שבדעתו לבערו / באנוס מלהשבת ובקטן / שיעורו / צירוף לשיעור / צירוף חמץ של שנים / חצי שיעור / חמץ "שאינו ברשותו" / חמץ של הקדש / חמץ שריבהו הכתוב לבל יראה.
- ז. מקומו**
קיא
בעזרה, בירושלים ובשאר מקומות / בשחיטת התמיד / חמץ בערים המוקפות חומה.
- ח. המוזהרים**
קיג
איסור בני החבורה על זריקה והקטרה / בני החבורה בפסח פסול.
- ט. בקרבן פסול**
קטז
בקרבן שנפסל בשחיטה / שאר עבודות שנעשו בפסול / עבודה בקרבן פסול מתחילה / כשאינו יכול לעשותו כדינו / במקום שאינו ראוי לשחיטת הפסח / בהקטרת אימורי קרבן פסול.
- י. העונש**
קכג
כלאו שיש בו מעשה / מלקות לבני חבורה / מספר המלקות.
- יא. כשרות קרבן שנשחט על חמץ**
קכו
דין "אי עביד לא מהני" בשחיטה על החמץ / כשרות הפסח כשהתבטלה שליחות השוחט.
לא תִשְׁחִית ע"ע בל תשחית, וע"ע השחתת זקן
- לא תִשְׂשִׂים דָּמִים**
קלג-קפו
א. האיסור וגדרו
קלג
האיסור / ביחס למצות מעקה / במנין המצות / הסכנה / במכשול שלא הונח על ידו / שעת האיסור / שימוש במכשול / המוזהרים / מלקות / טעם האיסור.
- ב. המכשול ומקומו**
קמד
במקום שאין בני אדם מצויים / מכשול שאין היזקו מצוי / ספק אם יש בו סכנה / מכשול עראי / כשאין בו סכנה לאחרים / דבר שדרך להסתכן בו לצורך / מזיק בדרך סגולית / מניח מכשול ברשות הרבים / מונח ברשות הרבים / מונח ברשות אחרים / מכשול ברשות אחד, והנזק ברשות אחר.
- ג. סילוק המכשול**
קמט
כפיה לסלק המכשול / מכשול השמור כראוי / בע"ח שהמית / מועד להזיק / תם / בע"ח מסוכנים / כלב קשור / בור מכוסה.
- ד. המעקה והמקומות הצריכים לו**
קנג
גובה המעקה / חוזק המעקה / בתים שאין להם שם בית / בית שער אכסדרה ומרפסת / הפתוחים לבית דירה / בתים שאינם משמשים לדירה / בתים המשמשים לשמירה / בתי כנסיות ובתי מדרשות / היכל / מקומות העשויים למעבר / מקומות שמשמשים בהם בקביעות / גג שאינו משמש לדירה / גג שאין משתמשים בו / בית שאין גרים בו / בנין על דעת שלא לעשות מעקה / בורות.

קעד

ה. החייבים בעשיית מעקה

החייב על בעל הבית / קונה / בית של אחד וגג של אחר / משכיר ושוכר / זמן החיוב של שוכר / כשהבעלים אינם חייבים במעקה / כשהבעלים אינם עושים מעקה / כשהבעלים עשויים לסלקו בכל עת / משתמש בגג בלבד / שותפים / שותף עם גוי / רבים / של גבוה.

לא תשימון ע"ע רבית

לא תשנא את אחיך בלבבך ע"ע אהבת ישראל פ"ב

לא תשקצו ע"ע כל תשקצו

לא תתאנה ע"ע לא תחמוד ; לא תתאוה

קפז-רסד

לא תתגודדו

קפז

א. האיסור וגדרו

אופן הלימוד מהכתוב / אם האיסור מהתורה / מלקות / טעם האיסור / כשאין לחשוש למחלוקת / המוזהרים / ביחיד ובכמה אנשים / באדם הנוהג בשתי הנהגות.

קצח

ב. במצוות ובאיסורים

במחלוקת בקיום מצוה לכתחילה / בהידור מצוה / חומרא ומידת חסידות / כשהולכים אחר הרוב / כשאין הכרעת רוב / לא תתגודדו כנגד מצווה ואיסור / שלא על פי הוראה / מחלוקת מדורות קודמים / מחלוקת מפורסמת / שינוי שאינו מחמת מחלוקת / מחלוקת שיש בהכרעה שינוי בין מקומות.

ריד

ג. במנהגים

ההלכה / טעמי המחלוקת / גדר מנהג / בדבר האסור מחמת מנהג / מנהג חשוב / חרם / מנהג אבות ומקומות שבאו משם.

רכד

ד. במקומות שונים

הטעמים / במנהגים / תחום העיר ומחוץ לה / תקנת הנהגה שונה בשני מקומות / כשנמצאים במקום אחד.

רל

ה. בעיר אחת

בשני בתי דינים / הטעמים / גדר שני בתי דינים / בית דין שהתחלק לשניים / הקמת בית דין / במנהגים / ההלכה / בבית כנסת אחד / שלא על פי בית דין / זמנים שונים.

רמא

ו. בשתי קהילות בעיר אחת

קהילה שחשיבותה פחותה מאחרת / גדר קהילה / שני בתי כנסת / כשיש להן רב אחד .

רמו

ז. השינוי האסור

כשאפשר לתלות בדבר אחר / כשמוכח שאין לתלות / במעשים הסותרים / בצינעה / בשב ואל תעשה / בדיבור / באקראי / שינוי של יום אחד.

רנד

ח. בדינים שונים

קריאת המגילה / נוסח התפילה / יום טוב שני של גלויות / הנחת תפילין בחול המועד / הנוהג להניח ונמצא במקום שאין מניחים / הנוהג שלא להניח ונמצא במקום שמניחים / תפילין של ר"ת / נפילת אפים / נענועים בנטילת לולב.

רסה-רפח

לא תתורו

רסה

א. האיסור וגדרו

במנין המצוות / טעם המצוה / חומר האיסור / אות וסימן שלא לתור / המצווים / ממצוות תמידיות / מלקות / מכת מרדות.

רע

ב. אחרי הלב

אופן המחשבה האסורה / המהרהר במינות כדי לחלוק / מחשבת עבודה זרה / המחשב לעשות עברה.

רעה

ג. אחרי העינים

מחשבת זנות / אם עונשה חמור כמעשה / צורת ההרהור / חומר איסור הסתכלות / אביוריהו / הסתכלות או ראייה / אופן ההסתכלות / הנשים שאסור להסתכל בהן / המקום האסור בהסתכלות / הסתכלות נשים באנשים / האיסור בשאר עניני זנות / המחשב באחרת בשעת תשמיש / גדר האיסור / המחשבה האסורה.

לא תתחתן בם ע"ע חתנות. וע"ע בועל ארמית וע' נתין וע' שבע אומות

לאו ע"ע לא תעשה

רפט-שיד

לאו הבא מכלל עשה

רפט

א. מהותו וגדרו

שמו ומהותו / איסור גברא / האיסור כדוגמת העשה / עשה שאין בו מיעוט או יתור / ביטול מצות עשה / בא מכלל מצוה / כשיש יתור בכתוב / בעקירת המצוה / במצוה שיש בה היתר / בעשה שנאמר בלשון "שמירה" / כשנאמר בו: לאמר / מכלל עשה שמכלל לאו, ומכלל משמעות הכתוב / איסור שהוציאו הכתוב בלשון עשה.

שב

ב. דיניו

חיוב מלקות / בכך נח / הוצאת כל ממנו / כשהזמן גרמא / סומא / אמירה לנכרי / תשובתו וכפרתו / חלות איסור אחר עליו / חומרתו כלפי לאו / דחייתו מפני עשה / דחייתו מפני מנהג ואיסור דרבנן.

שטו-ששח

לאו הניתן לתשלומים ; לאו הניתן להשכון

שטו

א. הדין, טעמו וגדרו

הדין וטעמו / כפרתו.

שכט

ב. הלאים

בלאו שאין עניינו חיסור והפקעת ממון / כתוב הכולל שני לאים שאחד מהם ניתן לתשלומים / בלאו שהוא סייג ללאו הניתן לתשלומים / כשיכול לבא לידי תשלומים.

שלג

ג. התשלומים הפוטרים וגדרם

בחיוב השבת חפץ בעין / גדר התשלומים הפוטרים ממלקות / בחיוב תשלומים שפקע / כשאין לו ממון לשלם / בחיוב השבת ממון מפני שלא הועילו מעשיו / בתשלומים הבאים על לאו אחר / בתשלומים שהחייב נפטר מהם וזכה בהם / בתשלומים שנמחלו / בתשלומים שאינם לאדם אחר.

ד. בלאוים שונים

שמו

במקבל עדות של אדם רשע / בלוקח שוחד / בדיין העושה עול במשפט / בדיין המרחם על עני העומד לפניו בדין / בלוקח כופר לפטור רוצח ממיתה / בגונב ממון חבירו / בכופר בפקדון / בגוזל / במשהה שכר שכיר / בכובש שכר שכיר ועושק / במשקר במדות ומשקלות / במאנה את חבירו בממון / במוכר קרקע בארץ ישראל לצמיתות / באיסורי רבית שעל המלוה / באיסורי רבית שעל הלוה / באיסור רבית שעל הערב והסופר והעדים / במוכר חרמי כהנים / במוכר מעשר בהמה / בבן שבט לוי שנטל חלק בביזה / במסיג גבול / במוכר יפת תואר / באכילת פועל / בממשכן כלי שעושים בו אוכל נפש / בממשכן את חבירו בביתו או בזרוע / בממשכן בגד אלמנה / בחובל בחבירו.

לאו הניתק לעשה

שסט-תנח

א. מהותו וגדרו

שסט

לאו שהעובר עליו מצווה בעשה / עשה שהעובר על הלאו אינו יכול לקיימו / גמר העבירה על הלאו / תיקון העבירה בקיום העשה / לעבור על הלאו על מנת לקיים את העשה / חובת קיום העשה לתיקון הלאו.

ב. פטור העובר עליו ממלקות

שעז

הפטור ממלקות / לא תעשה שקדמו עשה / להלכה / גדר לאו שקדמו עשה / עשה שקדום ללאו בזמן / עשה שעיקר קיומו הוא לאחר הלאו / עשה שאינו עוקר את הלאו / עשה שאינו מתקן כלל את הלאו / עשה שאינו מתקן את מעשה העבירה / לאו ועשה שאינם סמוכים בכתוב / עשה שמתקיים מאיליו / עשה שהוא בשב ואל תעשה / עשה שאינו שוה בכל / לאו שניתק למקצתו / עשה של אדם אחר / עשה של לאו אחר / לאו ועשה שנאמרו בלשון שונה / עשה כללי / לאו שחייבים עליו כרת / כהן.

ג. באיסור שנאמרו בו שני לאוים

תט

שני לאוים ועשה אחד / מנין המלקות / שני לאוים ושני עשים.

ד. אופנים שהעובר עליו לוקה

תיח

אופן החיוב במלקות / להלכה / לאו שאין בו מלקות בביטול העשה / עשה שעבר עליו יחד עם הלאו / עשה שאינו עוקר את הלאו / ביטול עשה לפני זמן חיובו / מי שאסור לו לקיים את העשה / מי שאינו מחוייב בעשה / עשיית העשה שלא כתיקונו / כשאינו יוצא ידי חובה / קיום העשה על ידי אחר או מאיליו / קיום על ידי שליח.

ה. ביחס לשאר הלאוים

תל

חומר העבירה / נשים / פסול עדות / כפרתו / עולה / בזבז ממון כדי להמנע מלעבור עליו.

ו. הלאוים הניתקים לעשה

תלה

גזל / גניבה / חימוד / כבישת שכר שכיר / אונאה / התעלמות מאבידה / ריבית / משכון / הטיית משפט / עדות שקר / לקיחת שוחד / שימת דמים / בל יראה ובל ימצא / אכילת נבלה / אכילת טרפה / נטילת לקט שכחה ופאה / שינוי סדר הפרשת תרומות ומעשרות / אימוץ הלב וקפיצת היד / שילוח עבד ריקם / לקיחת אם על הבנים / מכירת קרקע בארץ ישראל / שילוח אנוסה / שילוח אשה שהוצא עליה שם רע / הוצאת בשר הפסח החוצה / הותרת בשר קרבן / כיבוי אש המזבח / השבתת מלח מקרבנות / שחיטת מחוסר זמן / תמורה / טומאת מחנה.

לְאוּ שְׁאִין בּוּ מַעֲשֶׂה

תנט-תקצד

תסא

א. דיני

מלקות דאורייתא / דעת אמוראים / טעם המחלוקת / הלכה / מכת מרדות / מיתת בית דין וכו' / אזהרה שאין בה מעשה / דרגת חומרתו / פסול העובר לעדות / מתעסק.

תעד

ב. המעשים

מעשה קטן / הרכנת הראש / נתינת מעות המקח / החזקת הגוף במצב משונה / נשיאת חפץ / שהייה במצב אסור / כתיבה / ראייה / מחשבה / הנאה / צער / נראה כעושה מעשה / שליחות.

תפה

ג. דיבור

דיבור / כשאין בו עקימת פה ושפתים / כשלא נעשה מעשה בדיבורו / כשנעשה מעשה שאינו נראה לעין / מעשה שאינו עצם האיסור / מעשה שאין בו שינוי הגוף / מעשה שאין בו עילוי / מעשה שלא התכוין אליו / מעשה שאפשר לבטלו / מעשה על ידי אחרים / מעשה שאינו נעשה לאלתר / מעשה שאינו נעשה על ידי עצם הדיבור / מעשה שלא הועיל / דיבור שאינו עצם האיסור / איסור שאי אפשר לעבור עליו במעשה גמור.

תק

ד. היחס בין המעשה לעבירה

מעשה שאינו תכלית האיסור / כשעיקר החיוב ע"י דבר שאב"מ / לאו שיסודו בלא מעשה / איסור שיש בו תנאי שיעשה מעשה / כשניתק לעשה / איסור התלוי במעשה / מעשה שגורם שיעבור איסור / מעשה המכשיר את האיסור / מעשה שמוכיח על האיסור / מעשה קודם העבירה / איסור שעבר עליו במעשה ובלא מעשה יחדיו / איסור שיש בו תנאי שאין בו מעשה / מעשה שיכול לחזור ממנו.

תקכב

ה. שהייה באיסור אחרי מעשה

מעשה איסור / מעשה שאין בו חיוב מלקות / מעשה היתר / מעשה של היתר שאינו כעין עצם האיסור / מעשה של היתר לפני שמוזהר על הלאו / מעשה של היתר שאי אפשר שיהיה באיסור / שהייה באיסור בגרמתו אחרי מעשה היתר / עבירה שעיקרה במעשה / עבירה שעיקרה בלא מעשה / מעשה מצוה / שהייה שאינה בגופו.

תקלה

ו. כשאפשר לעבור במעשה ושלא במעשה

הסוברים שלא לוקים עליו / בזמן שא"א לעבור עליו בלא מעשה / בדבר שא"א לעבור עליו בלא מעשה / באופן שא"א לעשותו בלא מעשה / החולקים שאף כשא"א בלא מעשה אין לוקה / תלוי בדעת אחרים / עיקרו במעשה / כשעבר גם על לאו שיש בו מעשה / הסוברים שלוקים עליו / כשעבר בלא שום מעשה / לסוברים שפטור לאו שאב"מ הוא מלעשות / כשבכל אופן אפשר לעבור בלא מעשה / בענין שא"א לעבור עליו במעשה / מעשה שיתכן להיות בהיתר / עיקרו בלא מעשה / נכתב בלשון שאין בו מעשה.

תקסד

ז. נשבע מימר ומקלל חבירו בשם

שבועת שוא / שבועת שקר / טעם המלקות / נדר או שבועה בשם עבודה זרה / תמורה / המקלל.

תקעד

ח. שאר לאוים שלוקים עליהם בלא מעשה

הקדמת תרומה לבכורים / מוציא שם רע / טעם המלקות / עדים זוממים / עדים על חיוב מלקות / קודם גמר דין / הוזם אחד מהם / אחר קיום הדין / עד אחד / טעם המלקות / חילול השם / עבודה זרה / עבירה שעיקר חיובה בדיבור / עבירה שעבר בה על שני איסורים.

מפתח ללאוים הנידונים בערך לאו שאין בו מעשה
לאו שאינו שונה בלל ; עשה שאינו שונה בלל
תקפה
תקצה-תרטז

א. מהותו וגדרו
מהותו / קולתו / טעם הקולא / מצוות שאינן נוהגות באדם אחד / מצוות שאף הפטורים מהן אפשר שיתחייבו בהן / מצוות שיכולים הכל להתחייב בהן / מצוות שאינן שייכות באישים מסויימים / מצוות שיש הפטורים מהן מחמת טעם וסברא / מצוות עשה שהזמן גרמן / מצוות שאינן נוהגות בציבור או בשותפים / לאוים שהותרו לאישים מסויימים באופנים מסויימים / עשה שברשות האדם לבטלו / כשיש לאחרים מצוה בקיומו.

ב. בתורת פירכא לבנין אב
בלאו שאינו שב"כ / בעשה שאינו שב"כ / בלימוד לאו שאינו שב"כ מעשה השב"כ.

ג. דיניו
נשים בלאו שאינו שב"כ / נשים בעשה שאינו שב"כ / לאו הניתק לעשה שאינו שב"כ / העוסק במצוה שאינה שב"כ / עקירתו בקום ועשה / הנולד מחייבי עשה שאינו שב"כ.

ד. כשסותר לקיום מצוה השוה בכל
דחיית לאו השב"כ מפני עשה שאינו שב"כ / עשה שאינו שב"כ ויש בו כרת / דחיית מצוה דרבנן מפני עשה דאורייתא שאינו שב"כ / דחיית לאו ועשה שאינם שב"כ / דחיית עשה שאינו שב"כ ולא השב"כ / דחיית עשה שאינו שב"כ / דחיית שני לאוים שאינם שב"כ / הקדמת עשה השב"כ לעשה שאינו שב"כ.

לאו שבכללות
תריז-תרע

א. מהותו וגדרו
מהותו / באיסור אחד המתייחס לעניינים שונים / בענין אחד שיש בו אופנים שונים / כשאחד מהאיסורים עיקר / כשאחד מהאיסורים מפורש בכתוב / כשאחד מהאיסורים אינו מפורש במקום אחר / באיסורים שחלקם פורטו / בלאו מפורש / איסור הנלמד מן הכלל.

ב. באיסורים שמשם אחד
באיסורים שמשם ומטעם אחד / כשיסוד הענין אחד / באיסורים שמשם אחד ומטעמים שונים / כשחלוקים בעונשם / כשנוגעים לגופים שונים / כשהפרטים נכתבו בפני עצמם.

ג. אזהרה שמפורטים בה כמה איסורים
באיסורים המפורשים בכתוב אחר חוץ מאחד / באיסורים שחילקם הכתוב לענין עונש / באיסורים שאינם מפורשים בכתוב בפני עצמם / בלאו שיש שם אחד לאיסורים המפורטים בו / באיסורים שנאמרו אף בלשון כלל / באיסורים שיש גילוי בכתוב שעומדים בפני עצמם.

ד. דיניו
בעובר על כל הכלול בלאו / באיסור שיש בו לאו נוסף / כשהעונש מפורש בתורה / באיסור שיש בו עונש כרת / התראה משום הלאו הכולל.

לאו שניתן לאזהרה
תרעא-תרעו

בכרת / במיתה בידי שמים / בחטאת / במלקות מצד האיסור עצמו / בממוץ.

תרעז-תשנז

לאו שְׁנִיפֵן לְאִזְהַרְת מִיתַת בֵּית דִּין

תרעז

א. הדין, גדרו וטעמו

הדין / הלכה / הטעם / כשיכול לבוא לידי מיתה בפועל / כשאי אפשר להענישו במיתה בפועל / עונש מיתה שלא בבית דין / אזהרת בן נח / לפטור מחיוב ממון / חומר הלאו / פסולו לעדות / מכת מרדות / כפרתו.

תרצא

ב. באופנים שונים

כשנתרבה בפירוש לאזהרת מלקות / לאו הנכפל בתורה / כשהכפילות נדרשת לאיסור אחר / במלקות ומיתה מאותו שם / חיוב מיתה רק בצירוף מעשה אחר / כשחיוב המיתה מתבטל אם יפטור ממלקות / כשחיוב המיתה מחמת המלקות / לאו המשמש כאזהרה לעונש מלקות / מעשה האיסור משני לאוים / כשחיוב המיתה אינו משום הלאו / כשהאזהרה נלמדת מקל וחומר או בנין אב / כשאין צריך התראה / אזהרה לעונש מלקות המפורש בתורה.

תש

ג. באזהרה למיתה ודבר אחר

לאו הכולל איסור שאין בו מיתה / כשעיקרו לאזהרת מיתת בית דין / כשעיקרו אינו לאזהרת מיתת בית דין / כשעונש המיתה מפורש בכתוב / באיסור שעיקרו אינו מכת הלאו / כששני האיסורים בענין אחד / כשאפשר להתחייב מיתה אף באיסור השני / כשיש אזהרה נוספת לאיסור שיש בו מיתה / כשיש אזהרה נוספת לאיסור שאין בו מיתה / איסורים הכתובים בפירוט / לאו לאזהרת מיתה שלוקים עליו / כשנתפרש עונש מלקות באחד האיסורים / כשהאיסורים נלמדים ממשמעות שונה.

תשיד

ד. בלאוים שונים

מלאכות שבת / הוצאה מרשות לרשות / הבערה / כיבוי / דין בשבת / תחומים / מחמר / גונב נפש / מוכר נפש / עדות שקר / עדות שאין בה הרשעה / עידי מיתה שהוכחו / זוממי מיתה שאין בהם עונש הזמה / עידי גניבת נפש / החובל / לא תרצח / איסורי כישוף / מכשף / אוב וידעוני / מעונן ומנחש / אחיזת עינים / מעביר מזרעו למולך / השוחט קדשים בחוץ / עבודת כבוד לעבודה זרה / הנודר בשם עבודה זרה / המתנבא בשם ע"ז / עוזר למסית ומדיח / מגדף / מקלל חברו / מקלל אביו ואמו / מקלל דיין / לא תנאף / הבא על אביו / קרובות אשתו לאחר מיתתה / אנוסת אביו / אשת יבם קטן / שפחה חרופה / לא תאכלו על הדם / בן סורר ומורה / לא תסור.

לְאוּ שֶׁקָדְמוּ עֲשֵׂה ע"ע לאו הניתק לעשה

לְאַחַר זְמַן ע"ע מעכשיו ולאחר זמן

לְאַחַר יָד ע"ע כלאחר יד

לְאמַר על הנלמד מלשון הכתוב: לאמר, ע"ע הקדש עמ' שסג וע' לאו הבא מכלל עשה וע' לשון הרע

לְאָפוּקִי ע"ע הלכה

תשנז-תשצ

לב

תשנז

א. מהותו וצורתו

חללי הלב / אכילתו.

ב. בטריפות

חשם

כשניקב / החלל שהנקב מטריף בו / נקב שלא הגיע לחלל / נקב מפולש / נקב שלא הגיע לחוץ / כשנמצאה בו מחט / כשנמצאה מחט בסמפון הגדול / כשנמצאה בו עצם / ריעותא בשומן הלב / כשניקב טרפש הלב / ניטל טרפש הלב / ניקב הלב מתחת טרפש הלב / ניקב הלב מתחת שומן הלב / נברא ללא לב / ניטל הלב / כשלא מצאוהו / נמצא יותר מלב אחד / שלא במקומו / בצורה שונה / כשניקב קנה הלב / סתימת נקב בקנה בשומן הקנה / בועא או סרכא בקנה הלב.

ג. הכשרו לאכילה

חשעג

אופן הקריעה / ערלתו אזניו וגידיו / לב שליל / כשנצלה קודם שנקרע / כשנמלח קודם שנקרע / כשסגור מלמעלה / כשפתוח מלמעלה / כשהתבשל קודם שנקרע / כששהה מעת לעת קודם שנקרע / בשר שנצלה עמו כשלא נקרע / בשר שנמלח עמו כשלא נקרע / בשר שהתבשל עמו כשלא נמלח / בשר שהתבשל עמו כשלא נקרע / לבשלו עם בשר אחר / בשר הדבוק בו והתבשל עמו / שיעור הדם האוסר / שיעורו ביחס לעוף / שיעורו ביחס לבהמה / בליעת שמנונית.

לב בִּית דִּין מִתְּנָה

חשצא-תתכ

א. הכלל וגדרו

חשצב

גדרו / כח בית דין להתנות / תנאי בלב / בית הדין / בקדושת הגוף / אופן התנאי / הוצאה מקדושת הגוף לחולין / הוצאה מקדושת דמים לחולין / פדיון לדבר שהתקדש בכלי שרת / כשהתנאי אינו נצרך כל כך / בעיני היחיד / יחיד שהקדיש לציבור / לצורך דבר שאינו שכיח / קרבן שאבד / מקרה שכיח בדבר שאינו שכיח / דמיו יקרים.

ב. בקדשים

תתז

לצורך פדיון דבר קדוש / אופן התנאי לצורך פדיון קדושת הגוף / שינוי בדבר הקדוש בקדושת הגוף / שינוי בגופו של הקרבן / שינוי בדבר הקדוש בקדושת דמים / כשניתן עדיין להשתמש לצורך שהוקדש לו / דבר קדוש שמתנים להשתמש בו חול / עיכוב חלות הפרשת קרבן.

ג. בשאר ענינים

תתזט

בתשמישי קדושה / אופן התנאי בתשמישי קדושה / בהפרשת תרומה / בתענית.

לבוד

תתכא-תתצ

א. גדרו

תתכא

לשון לבוד / שיעורו / שיעורו מעל קרקע / שיעור הטפחים / מקורו / גדרו / גדר הסתימה / בדבר שצריך חלל לתשמישו / כשיש דבר המפסיק / במפסיק שכתותי מיכתת שיעוריה / מים מפרידים / דופן מפרידה / לבוד למחצה / לבוד לדבר שאינו ממשי / לבוד ללבוד / לבוד בזויות / צירופו לעומד.

ב. להחמיר

תתלה

האופנים שאין אומרים לבוד להחמיר / הטעם / בדפנות ובצד הגג / לקרב / סכך על גבי גג לבוד / חבוט ולבוד להחמיר.

ג. במחיצות ותיקוני שבת

תתמב

היקף רה"י / היקף חבלים או קנים / במחיצה שלימה / בפסי ביראות / פירצה במבוי / מבוי צר / במתבן שבין שתי חצירות / בסולם הנסמך לכותל / בקרקעית רשות היחיד / בצירוף גזוזטראות / בלחי / באבנים יוצאות ונכנסות / בקורה / קורה תלויה / צירוף שתי קורות / משוכה חוץ למבוי / במיעוט קרפף / לשותות בשבת ממזחילה / כוף ולבוד.

ד. בסוכה

תתנה

בגובה דפנות הסוכה / לשני צדדים / בעשיית דופן שלישית / בעומד טפח / ברוחב דופן אמצעית בעשויה כמבוי / להשלמה שבעה טפחים בדופן אמצעית / להחשב כדופן שלימה / לעומד שבעה טפחים / בעומד מרובה / קנה קנה / מחיצה שיש בה שתי וערב / לבוד לשלשה צדדים / מחיצה העשויה לצד אחר / חקק / צירוף דפנות / אויר בסכך / כשאין דופן / באמצע / אויר סמוך לסכך פסול / בסוכה קטנה / לישן תחתיו / סכך פסול / לישן תחתיו / סוכה מדובללת.

ה. ברפנות כלים

תתעב

לבוד ברפנות כלים / הנחה על ידי לבוד / לתחת שולי הכלי / גודל הכלי הנידון בלבוד / לעשות רשויות / לסתום.

ו. בקביעת מקום החפץ

תתעט

עקירה והנחה בזורק / במעביר / גדר הלבוד / בגט.

ז. בשאר הלכות

תתפד

בחילוק מקומות / במחיצה לכלאים / בשיעור המחיצה / בבית ונקע שבכרם / במחול הכרם / אהל לאיסור שבת ובסוכה / להתיר אהל בשבת / במחיצה לפני חמץ של נכרי / במחיצה לתשמיש המטה / במעקה / באהל המת / בהמשכת מי מקוה / קנין יד.

לפון

תתצא-תתקיב

א. מהותו ומקורו

תתצא

הליבון / במנין המצוות / הגעלה לכלי הצריך ליבון / הגעלה לצורך בישול / פעולתו / שיעורו / ליבון בחום בו נבלע האיסור / בלע על ידי גחלים / חשש שיחזור ויבלע / הכנת הכלי לליבון / ליבון מבחוץ / לחצאין / ליבון במקצת לכלי שבלע במקצת / הדחה אחר הליבון / בכלי שיש בו חשש קלקול / קילוף והגעלה / בליעות שתחת טלאי.

ב. ליבון קל

תתקב

שיעור החום / כלי שחיפוהו בבדיל / פעולתו / במקום הגעלה / לאיסור בעין / ליבון מבחוץ לכלי הטעון ליבון קל

ג. בכלי חרס

תתקד

ליבון כלי חרס / מבחוץ / כשאין דרך להסיקו מבפנים / מילויו בגחלים / בדיעבד כשליבנו מבפנים / כשאין חשש שהכלי יתקלקל / תנור / ליבון בכבשן / כלי חרס שבמקדש.

לבוֹנָה

תתקיג-תתקכו

א. מהותה ותכונותיה

תתקיג

מהותה / תכונותיה / סוגיה.

תתקטו

ב. הדברים שמשמשת בהם

עם המנחות / במנחת חוטא ובמנחת קנאות.

תתקיז

ג. כקרבן בפני עצמה

טמא / בשותפות / הקדשתה / מעילה / מקום שמירת דמי לבונה / קדושת הגוף / קידוש בכלי שרת / הקרבתה / הולכה / הקטרה בכלי שרת / מלח / שיעורה / פחות משיעור / היה שיעור קומץ ונחסר / הלכה / המקבל על עצמו לבונה סתם / המקבל על עצמו פחות מקומץ / אופן קביעת שיעור הקומץ / גדר מדידת שיעור הקומץ.

לְבָנָה ע"ע ברכת הלבנה וע' חודש וע' לוח שנה וע' קידוש החודש

לֹג ע"ע לוג

תתקכז-תתקלח

ל"ג בְּעוֹמֶר

תתקכז

א. כיום שמחה

שמחה / אמירת תחנון / אמירת תחנון במנחה שלפניו / אמירת למנצח / אבלות החורבן / תענית.

תתקלג

ב. אבלות בו כיום שבין פסח לעצרת

מנהגי אבלות בו / בליל ל"ג בעומר / כשחל ביום ראשון.

תתקלו

ג. מנהגיו

הליכה למירון / הדלקת אש / שריפת בגדים / לימוד זוהר / חץ וקשת.

לִדָּה ע"ע לידה

תתקלט-תתקמו

לוג

תתקלט

א. שיעורו

משקל לוג במשקים שונים / ביחס למידות אחרות / שיעור מידות אחרות על פיו.

תתקמב

ב. דינים ששיעורם תלוי בו

בדיני תורה / בדינים הנקבעים על פי טבע / במידות שבמקדש.

